

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3263/2023. (VI. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.948/2021/3. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Szepesházi Péter ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozók – az Abtv. 27. § alapján – a Fővárosi Törvényszék 5.P.20.710/2020/23. számú elsőfokú, a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.109/2021/6. számú másodfokú jogerős ítélete és a Kúria Pfv.I.20.948/2021/3. számú felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozók álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a XV. cikk (2) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [3] 1.1. Az indítványozók az alapügy felperese, illetve felperesi beavatkozó. A tényállás szerint a perbeli alperes mint bérbeadó és a felperes mint bérlő 1999. december 10-én bérleti szerződést kötöttek egymással. E szerint a felperes ügyvédi iroda céljára bérbe vette az alperes tulajdonában álló helyiséget (a továbbiakban: bérlemény). A szerződő felek megállapodtak abban, hogy a bérlő a bérleti díj és a fűtési költség fejében havonta nyolc alkalommal jogi tanácsadó tevékenységet végez a bérbeadónak, aki egyéb jogi szolgáltatást (pl. peres képviselet) külön megállapodás és díjazás fejében kérhet. A bérleti szerződést 2000. január 4-én módosították azzal, hogy ha a bérbeadó bármely okból nem tart igényt a bérlő jogi tanácsadó tevékenységére, úgy a bérlő havi 50 000 forint bérleti díjat tartozik megfizetni. Az alperes mint megbízó és a felperes által képviselt ügyvédi iroda felperesi jogelőd, korábbi I. rendű felperes (a továbbiakban: felperes) mint megbízott 2000. április 1-jén megbízási szerződést kötöttek egymással. Ebben rögzítették, hogy a megbízott havonta nyolc alkalommal végez jogi tanácsadó tevékenységet az alperesnek havi 50 000 forint megbízási díj ellenében.
- [4] A tanácsadást meghaladó jogi szolgáltatásra (pl. peres képviseletre) a megbízó külön megállapodás és külön díjazás fejében tarthat igényt. A felperes több bírósági eljárásban képviselte az alperest. A Fővárosi Bíróság 4.P.27.145/2001. számú ügyében (a továbbiakban: fővárosi per) a felperes mellett egy másik ügyvéd is eljár. 2008-ban az alperes jelezte, hogy a jövőben nem tart igényt a felperes ügyvédi tevékenységére. 2008. november 11-én a felperes a nála lévő iratanyagot átadta az alperesnek, köztük a vidéki bíróságokon folyt eljárások iratait.
- [5] A felperes 2009. december 1-jei levelében tudomásul vette a megbízási megszüntetését - ami már 2008. augusztus 14-én megtörtént - és a bérleti szerződés lejártát. Egyúttal bejelentette, hogy élni kíván az ügyvédi munkadíj iránti igényével, és a szerződésében foglaltak szerint, kizárólag a megnyert perek vonatkozásában, a pertárgyérték 10%-ának megfelelő ügyvédi munkadíjat kér összesen 220 000 000 forint + áfa összegben. Ha a megjelölt összeget határidőben nem kapja meg, úgy a bérleményt továbbra is birtokban tartja. Az alperes 2010. január 8-i levelével arról tájékoztatta a felperest, hogy követelésének nincs semmilyen jogalapja. Egyrészt a felek között nincs ilyen tartalmú megbízási, másrészt nincs tudomásuk arról, hogy az alperes 2,2 milliárd forint értékű pert nyert volna meg a felperes közreműködésével. Tájékoztatta a felperest, hogy a díjkövetelés és a bérleti szerződés között nincs kapcsolat. A felperes 220 000 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére, valamint az ügyvédi iroda zavartalan működésének a biztosítására kérte kötelezni az alperest azzal, hogy ha az alperes nem fizeti meg a követelt összeget, úgy a bíróság a megjelölt ingatlanokat adja a tulajdonába.
- [6] Az elsőfokú bíróság rész-közbenes ítéletével megállapította, hogy a 2. számú módosítás érvényesen nem jött létre, a tulajdonjog megállapítására irányuló keresetet elutasította, valamint kötelezte az alperest 11 100 000 forint megfizetésére a felpereseknek egyetemlegesen.

- [7] A másodfokú bíróság jogerős részítéletével az elsőfokú bíróság rész-közbenső ítéletét – helyesen részítéletét – részben megváltoztatta, a korábbi I. rendű felperes keresetét elutasította, az alperes marasztalását 8 500 000 forintra leszállította, a fővárosi perrel kapcsolatos ügyvédi munkadíj iránti keresetet ezt meghaladóan elutasította, a 2. számú módosítás létre nem jöttét megállapító rendelkezést mellőzte, egyebekben azt helybenhagyta.
- [8] A Kúria részítéletével a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta.
- [9] A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 5.P.20.710/2020/23. számú ítéletével a keresetet elutasította.
- [10] A felperes és a felperesi beavatkozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Pf.20.109/2021/6. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [11] A felperes és a felperesi beavatkozó felülvizsgálati kérelmükben kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és új határozat hozatalával a kereset teljesítését. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.948/2021/3. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [12] 1.2. Az indítványozók ezt követően fordultak az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszukban előadták, hogy álláspontjuk szerint a Fővárosi Törvényszék 5.P.20.710/2020/23. számú elsőfokú és a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.109/2021/6. számú másodfokú jogerős ítélete és a Kúria Pfv.I.20.948/2021/3. számú felülvizsgálati eljárásban meghozott ítélete ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a XV. cikk (2) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével. Indokolásuk szerint az érdemi döntést befolyásolta az ügy érdemében elkövetett önkényes mérlegelés-sorozat. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme a bizonyítás és az értékelés körében nem helytálló eredményre vezetett. A hátrányos megkülönböztetés tilalma (ezzel a törvény előtti egyenlőség) be nem tartása meglátásuk szerint azáltal következett be, hogy az elévüléssel valójában nem érintett követeléssel élő felperesi, felperesi beavatkozó csoportból a felperes és felperesi beavatkozó nem juthatott igazsághoz ésszerű, objektív megkülönböztetés hiányában, ez pedig „diszkriminációba torkollott”. Az egyik indokuk felülvizsgálat szabályai szerinti, azok nem helytálló értelmezése szerinti figyelmen kívül hagyása „jogellenes kúriai el nem bíráláshoz”, igényük „alaulindokolásához”, ez pedig az érdemi, hatékony jogorvoslathoz való jogaik, bírósághoz való joguk megsértéséhez vezetett.
- [13] Az eljáró bíróságok nem létező mérlegelési szabadságot teremtettek maguknak és *contra legem* jogellenesen döntöttek. Az indítványozók kifejtik, hogy a nem jogerős ítélettel szemben fellebbezett, abban és több beadványában az időközben is keletkezett, álláspontját erősítő jogértelmezésekre felhívták a bíróságok figyelmét, ezeket azonban az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták, elutasították, legtöbbször indokolás nélkül, vagy felszínes indokokkal. Ezzel kapcsolatban éppen indítványozó fellebbezési jogának lényege veszett el, kiüresedett a jogorvoslati jog, mely azonos elbírálás alá esik azzal, mintha nem is biztosították volna azt. A felülvizsgálati eljárás során is olyan indokolás nélküli megállapítások kerültek rögzítésre, melyek különösen az ismert nemzetközi jogi fórumok állásfoglalásainak tükrében alapos magyarázatra szorultak volna, ám az állítások még érintőlegesen sem lettek alátámasztva. Az indítványozók szerint az ügyvédi tevékenységgel megszerzett díj tulajdon, az önkényes bírósági mérlegeléssel ezt veszítette el a felperes. Indokolásukban hivatkoztak az Alkotmánybíróság valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatára is.
- [14] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek. Az alkotmányjogi panasz határidőben érkezett. Az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem feltételeinek, mivel az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölik az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (2) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése], a támadott bírói döntéseket [a Fővárosi Törvényszék 5.P.20.710/2020/23. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.109/2021/6. számú ítélete, a Kúria Pfv.I.20.948/2021/3. számú ítélete], továbbá az alaptörvényellenességére vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére.
- [15] Az indítványozók jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, valamint jogosultságuk és érintettségük egyértelmű, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő az alkotmányjogi panaszt.
- [16] 3. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [17] Az Alkotmánybíróság az indítványozók által előadott érvekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.

- [18] Az indítványozók panasza egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatják és a támadott ítéletekben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekintik alapjogi sérelemnek a döntések Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [19] Tartalma szerint így az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz valójában a bírósági ítéletek felülbírálatára irányult.
- [20] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírósági döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálati eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvény és az abban biztosított jogok védelmére hivatott {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírósági döntés irányának, a bizonyítékok körének, bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára nem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3300/2018. (X. 1.) AB végzés, Indokolás [13]; 3369/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [11]; 3448/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [21] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek, vagy éppen hiányosnak és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, a fentebb idézett állandó gyakorlat szerint nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [22] Mindezek miatt az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy töretlen gyakorlata szerint a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti „szuperbíróság” szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.
- [23] Mindezek alapján az indítványozók által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntések érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [24] 4. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Márki Zoltán s.k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s.k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s.k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2233/2022.

